

Nr 107

Kungl. Maj:ts proposition med förslag om inrättande av en fältstation i Skara; given Stockholms slott den 23 mars 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

INGEMUND BENGTTSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att elfte dvs. sista terminen av veterinärbildningen skall förläggas till Skara. Vidare föreslås att hovslagarskolan som är knuten till veterinärhögskolan också förläggs dit liksom den högre undervisningen i hovvårds- och klövvårdslära. För lantbruks-högskolans del föreslås att antalet husdjursförsöksdistrikt utökas från tre till fyra och att distriktsförsöksstationen i det nybildade västra husdjursförsöksdistriktet placeras i Skara. För att samordna verksamheten i Skara föreslås att de veterinära och husdjursvetenskapliga aktiviteterna där förs samman till en arbetsgemenskap, benämnd fältstationen i Skara. För att genomföra förslaget krävs vissa byggnadsinvesteringar, vilka beräknas börja under andra halvåret 1973.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 23 mars 1973.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MÖRBERG, BENGTSSON, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *inrättande av en fältstation i Skara* och anför.

Inledning

Riksdagen beslutade år 1970 om samordning av veterinärhögskolans verksamhet med annan forskning och utbildning (prop. 1970: 37, JoU 1970: 23, rskr 1970: 235). Riksdagens beslut innebar att bl. a. veterinärhögskolan skulle omlokaliseras till Uppsala. I samband härmed uttalade riksdagen sin tillfredsställelse över att departementschefen avsåg att låta utreda i vilka former ett ökat utnyttjande från veterinärhögskolans och lantbrukshögskolans sida av djurmaterialet i Skaraborgs län lämpligast borde ske.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 maj 1970 tillkallades en sakkunnig¹ med uppdrag att utreda frågan om inrättande av en fältstation i Skara. Den sakkunnige antog benämningen fältstationsutredningen. Utredningen avlämnade den 15 december 1972 betänkandet (Ds Jo 1972: 6) Fältstation i Skara.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av statskontoret, byggnadsstyrelsen, riksrevisionsverket (RRV), universitetskanslersämbetet, utrustningsnämnden för universitet och högskolor, lantbruksstyrelsen, statens livsmedelsverk, lantbrukshögskolan, statens veterinärmedicinska anstalt, veterinärhögskolan, länsstyrelsen i Skaraborgs län, 1968 års utbildningsutredning, organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt, landstinget i Skaraborgs län, Skara kommun, Lantbrukarnas riksförbund, Skaraborgs läns hushållningssällskap, Svenska lantarbetareförbundet, Statsanställdas förbund, Sveriges veterinärförbund, Veterinärmedicinska föreningen, lantbrukshögskolans studentkår, Västergötlands travsällskap och AB Svensk laboratorietjänst. Lantbruksstyrelsen har bifogat yttranden från lantbruksnämnderna i Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs samt Värmlands län.

¹ Kanslirådet Rune Henriksson

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 maj 1970 tillkallades också särskilda sakkunniga¹ för att utreda frågor som hänger samman med omlokaliseringen till Uppsala av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt. De sakkunniga antog benämningen organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt. I kommitténs uppdrag ingår bl. a. att ta upp frågan om hovslagarutbildning. Kommittén avlämnade i december 1972 betänkandet (Ds Jo 1972: 5) Hovslagarutbildningens framtida utformning och lokalisering m. m.

Efter remiss har yttranden över sistnämnda betänkande avgetts av statskontoret, byggnadsstyrelsen, RRV, utrustningsnämnden för universitet och högskolor, skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen, lantbruks-högskolan, veterinärhögskolan, länsstyrelsen i Skaraborgs län, lands-tinget i Skaraborgs län, Skara kommun, Lantbrukarnas riksförbund, Skaraborgs läns hushållningssällskap, Svenska lantarbetareförbundet, Statsanställdas förbund, Sveriges veterinärförbund, Veterinärmedicinska föreningen, Svenska hovslagareföreningen — som bifogat yttranden från arbetarskyddsstyrelsen och riksantikvarieämbetet — Västergötlands travsällskap, Svenska galoppSPORTENS centralförbund, Svenska ridsportens centralförbund, Riksföreningen för ridningens främjande och Svenska travSPORTENS centralförbund.

Nuvarande ordning

I skaraområdet har sedan länge funnits ett flertal verksamheter med anknytning till husdjursfrågor och veterinärmedicin. Redan år 1775 grundades veterinärrättningen i Skara och den blev därmed den första veterinärmedicinska utbildningsanstalten i vårt land. År 1821 tillkom ett veterinärinstitut i Stockholm, som blev föregångare till den nuvarande veterinärhögskolan. Veterinärrättningen har dock kvarstått som djursjukhus och veterinärmedicinsk forskningsinstitution. Övriga enheter på veterinärmedicinens område som är förlagda till Skara är veterinärhögskolans försöksgård och vissa delar av högskolans institution för sjukdomsgenetik och husdjurshygien. Vid veterinärrättningen har tidigare funnits en hovslagarskola vilken lades ned år 1948.

Veterinärrättningen är i första hand en veterinär remissinstans för komplicerade eller svårutredda sjukdomsfall av både kirurgisk och medicinsk art. Inrättningens rådgivningsverksamhet bland både veterinärer och djurägare inom verksamhetsområdet är av stor omfattning. Veterinärrättningen leds av en särskild nämnd underställd styrelsen

¹ Landshövdingen Ragnar Edenman, ordförande, generaldirektören Gösta Björkman, professorn Hans-Jörgen Hansen, regeringsrådet Olov Hegrelius, professorn Lennart Hjelm, professorn Carl Schmitterlöw, professorn Torgny Segerstedt, byggnadsrådet Harry Törnquist och generaldirektören Ingvar Widén.

för veterinärhögskolan. Chef är en chefsveterinär. Antalet anställda är 18 personer, varav fem veterinärer.

Verksamhetsområdet utgörs av Skaraborgs och Älvsborgs län samt angränsande delar av Värmlands, Göteborgs och Bohus, Jönköpings och Hallands län. Veterinärinrättningen omfattar en stationär klinik och en poliklinik. Inrättningen har också lokaler vid Axvalla travbana. Vid inrättningen behandlades under budgetåret 1971/72 13 000 djur.

Verksamheten vid veterinärhögskolans försöksgård avser i första hand frågor rörande nötkreaturens ämnesomsättningsrubbningsar. Försöksladugården ligger i omedelbar anslutning till veterinärinrättningen. Kontors- och laboratorielokaler är inrymda i samma byggnad som inrättningen. Försöksgården disponerar ett välutrustat biokemiskt laboratorium. Antalet fast anställda är åtta, varav en veterinär.

Försöksgården leds av rektorsämbetet och högskolestyrelsen. Chef är en statsveterinär. Program för verksamheten vid försöksgården fastställs årligen av styrelsen på förslag av lärarkollegiet och sedan samarbetsnämnden för jordbrukets högskolor yttrat sig.

Vid veterinärhögskolans institution för sjukdomsgenetik och husdjurshygien bedrivs forskning bl. a. i fråga om miljöfaktorernas inverkan på djurens hälsotillstånd. Eftersom de ändrade miljöförhållanden som jordbrukets rationalisering medfört kräver möjlighet att studera samma miljöfaktorer i många olika besättningar har det ansetts nödvändigt att bedriva detta arbete i ett område med rikt differentierad djurhållning. Av detta skäl och med hänsyn till närvaron av andra veterinärmedicinska institutioner förlades viss del av institutionens forskning år 1960 till Skara. Till denna avdelning har knutits statens veterinärmedicinska anstalts konsulent i husdjurshygien. Konsulents arbetar med frågor rörande hygieniska förhållanden vid olika driftsformer för nötkreatur och svin.

Forskningsarbetet vid denna avdelning omfattar fodermedelshygieniska undersökningar, sjukdomsstatistiska undersökningar vid olika stalltyper, undersökningar av driftsformer, stallinredningsdetaljer, skötselmetoder m. m. Verksamheten vid avdelningen har efter hand ökat och omfattar f. n. 13 personer, varav sex veterinärer.

Lantbrukshögskolans försöksverksamhet omfattar bl. a. jordbruksförsök, husdjursförsök och trädgårdsförsök. Försöksverksamheten bedrivs dels centralt vid institutionernas försöksavdelningar, dels distriktsvis genom högskolans fältorganisation och till denna hörande försöksstationer. Planering, prioritering och uppföljning av försöksverksamheten sker inom kollegienämnden, försökskollegiet och dess sektioner samt inom distriktsförsöksnämnderna. Försöksverksamheten på jordbruksområdet är indelad i fyra försöksdistrikt. På husdjurs- och trädgårdsområdena är verksamheten indelad i vardera tre försöksdistrikt, södra, mellersta och norra. Mellersta husdjursförsöksdistriktet omfattar

Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs och Gävleborgs län.

I varje försöksdistrikt finns en distriktsförsöksstation. Dessa stationer är på husdjursområdet förlagda till Alnarp, Ultuna och Röbbäcksdalen. Fältförsöksverksamheten i varje distrikt leds av en distriktsförsöksledare. Inom mellersta husdjursförsöksdistriktet lyder dock verksamheten direkt under ordföranden i försökskollegiets husdjurssektion. I varje distrikt finns en distriktsförsöksnämnd som har till uppgift att främja samarbetet mellan försöksverksamheten samt det praktiska jordbruket och rådgivningsverksamheten.

I Skaraborgs län finns två försöksplatser för husdjur. På egendomen Bjertorp ca 25 km sydväst om Skara har lantbrukshögskolan tillgång till en svinförsöksstation. På nötkreatursidan bedrivs försöksverksamhet på köttproduktionsområdet på egendomen Götala några kilometer öster om Skara.

Vid veterinärhögskolans institution för sjukdomsgenetik och husdjurshygien finns i Stockholm en avdelning för hovvårds- och klövvårdslära. Vid avdelningen bedrivs i dag dels forskningen och den högre utbildningen i hovvårds- och klövvårdslära, dels yrkesutbildning av blivande hovslagare — hovslagerskolan. Detta är den enda utbildningen för hovslagare som finns i landet.

Intagning till hovslagerskolan sker f. n. två gånger årligen med 14 elever per gång. Personalen vid skolan utgörs av en lärare, en assistent och fyra hovslagare.

Organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt

Organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt har efter samråd med fältstationsutredningen avgett förslag beträffande hovslagarutbildningens framtida utformning och lokalisering. Kommittén har undersökt behovet av fortsatt hovslagarutbildning och därvid funnit att det föreligger ett ökat behov av sådan utbildning. Kommittén har vidare prövat alternativa förläggningsorter för skolan, nämligen Stockholm, Uppsala och Skara, och har därvid stannat för att föreslå en förläggning till Skara. Som motiv härför åberopar kommittén dels den undervisning och forskning på närliggande veterinärmedicinska områden som nu bedrivs i Skara, dels den förstärkning härav som kan förväntas bli resultatet av fältstationsutredningens förslag. Enligt kommittén bör hovslagarutbildningen även i fortsättningen vara integrerad med veterinärhögskolans undervisning och forskning på detta område. Därför bör enligt kommittén veterinärhögskolan även i fortsättningen vara huvudman för skolan.

Vid sin bedömning av kursuppläggningsen anser kommittén att det inte finns några skäl att ändra på den kursplan som gäller i dag. Kommittén förordar däremot att elever i fortsättningen tas in fem gånger årligen, bl. a. för att behovet av hästar för skoning skall bli jämnare fördelat under året. Vidare bör intagningen av elever öka från 28 till 30 per år. För verksamheten vid skolan krävs enligt kommittén en chef (veterinär), en verkmästare och tre hovslagare.

Om hovslagarskolan förläggs till Skara behövs enligt kommittén en viss serviceverksamhet avseende hov- och klövvård vid veterinärhögskolans kliniska institutioner i Uppsala och vid lantbrukshögskolans djuranläggningar där. Personalbehovet för denna verksamhet beräknar kommittén till 1 1/2 hovslagartjänst.

Fältstationsutredningen

Fältstationsutredningen jämför inledningsvis djurtätheten i Skaraborgs och Uppsala län. Vad gäller nötkreaturen är djurtätheten dubbelt så stor i Skaraborgs län som i Uppsala län och i fråga om svin och fjäderfä är skillnaderna ännu mera framträdande. Variationen i besättningstyper och besättningsstorlekar är dessutom större i Skaraborgs län. Sjukdomsvariationen blir därigenom betydligt större i detta län än i Uppsala län. Möjligheterna att studera även lågfrekventa sjukdomar ökar i och med det större djurantalet.

Till följd av den snabba utvecklingen inom jordbruket och de nya driftsformer som kommit att tillämpas har husdjurens miljö och skötsel under senare tid blivit alltmer uppmärksammas. Framför allt är det djurhälso- och djurskyddsfrågorna som stått i blickpunkten. Djurens stallmiljö spelar därvid stor roll.

I Skara finns vid djursjukhuset, försöksgården och institutionens för sjukdomsgenetik och husdjurshygien avdelning tillgång till veterinärmedicinsk expertis och betydande andra resurser, som enligt utredningen bör tas i anspråk för utbildning och forskning. Dessa veterinära institutioner kompletteras av ett flertal i Skara befintliga företag inom lantbrukets område.

Sålunda finns i Skara ett veterinärmedicinskt laboratorium och en kemisk station. Vidare har Skara ett slakteri med landets största nötboskapsslakt. Slakteriet omfattar även charkuterifabrik, storkök, djupfrysavdelning, ett särskilt sanitetsslakteri samt en destruktionsanläggning. I Skara finns också landets största seminiförening. Vidare finns äggpackeri och fjäderfäslakteri samt landets enda företag för tillverkning av konserver av fjäderfäkött. Slutligen kan i sammanhanget nämnas Axvalla travbana som är belägen 8 km öster om Skara. Skaraområdet erbjuder enligt fältstationsutredningen således vissa fördelar framför uppsalaområdet för veterinärmedicinsk och husdjursvetenskaplig utbildnings- och forskningsverksamhet.

Ytterligare två faktorer bör enligt utredningen nämnas vid en genomgång av de förhållanden som påverkar frågan om förläggning av veterinärmedicinsk och lantbruksvetenskaplig verksamhet till skaraområdet. Den första av dessa faktorer är förslaget av organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt att förlägga hovslagarskolan till Skara. Den andra faktorn är att folkskoleseminariet i Skara skall upphöra med sin verksamhet i juni 1973 och att tingsrätten i Skara lades ned vid utgången av år 1970. Härigenom friställs seminariets och tingsrättens byggnader. Dessa ligger i omedelbar anslutning till de befintliga veterinära anläggningarna. De friställda byggnaderna kan enligt utredningen utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt för den expanderande veterinära verksamheten som alltså får tillgång till goda och centralt belägna lokaler.

I fråga om den *veterinärmedicinska utbildningen* föreslår fältstationsutredningen att elfte dvs. sista terminen av utbildningen vid veterinärhögskolan förläggs till Skara. Förslaget har utarbetats i samråd med veterinärhögskolan samt veterinärinrättningen och andra organ i Skara. Förslaget innebär inte någon förlängning av den totala studietiden fram till veterinärexamen utan undervisningen i Stockholm/Uppsala kommer att förkortas motsvarande tid dvs. en termin.

Utredningens utgångspunkt vid arbetet med att utforma undervisningen i Skara är att denna skall tillföra de veterinärmedicine studerandena kunskapsstoff och erfarenhet utöver vad de kan få under utbildningstiden i Stockholm/Uppsala.

Utredningen nämner att det under arbetets gång från olika håll framhållits att den nuvarande utbildningen av veterinärer inte har möjlighet att ge de studerande tillfredsställande kunskaper och kännedom om den moderna animalieproduktionens problem. Dagens veterinärmedicine studerande behöver vid sidan av rent veterinärmedicinska aspekter få en allmän orientering om animalieproduktionens problem.

Enligt utredningens mening bör undervisningen i Skara kunna bli ett värdefullt tillskott i veterinärutbildningen. Det stora djurmaterialet i skaraområdet i förening med de många praktiskt inriktade veterinärmedicinska aktiviteterna där kan ge de studerande den nödvändiga påbyggnaden av deras kunskaper i modern djurhållning och animalieproduktion så att de får kunskap om aktuella husdjursproblem och en realistisk syn på problemen i sitt framtida verksamhetsområde.

Utredningen nämner också att det under senare år pågått en försöksverksamhet med klinisk utbildning av veterinärmedicine studerande i Skara. Erfarenheterna av verksamheten bedöms av både lärare och elever som mycket positiva. Från elevhåll har framhållits att djurmaterialet och den goda kontakten med olika grenar av praktisk veterinär verksamhet varit av stort värde.

Utredningen har vid utarbetandet av sitt förslag beaktat svårigheter-

na med viss utbildning skild från högskolan i övrigt och de problem som kan uppstå för de studerande med undervisning på två orter. Dubbelning av undervisningsmoment skall inte ske. Vidare har verksamheten planlagts så att dubbelanskaffning av materiel och utrustning skall undvikas.

De fördelar skaraområdet kan erbjuda för veterinärmedicinsk utbildning ligger enligt utredningen i möjligheten till nära kontakt med modernt lantbruk och djurhållning samt med aktiva institutioner i djurskötselns och livsmedelsproduktionens tjänst. För att kunna tillgodogöra sig erfarenheter från dessa områden bör de studerande äga goda teoretiska kunskaper i de olika veterinära ämnesområdena. Utredningen föreslår därför att elfte dvs. sista terminen av veterinärutbildningen förläggs till Skara. De teoretiska studierna bör enligt utredningen i princip avslutas i Stockholm/Uppsala och tentamina för dessa vara fullgjorda innan den sista terminen av utbildningen påbörjas i Skara. De studerande har då skaffat sig en allsidig teoretisk bakgrund och har goda förutsättningar att förstå och lösa de praktiska problem som de kommer i kontakt med i Skara. Även ur studiesocial synpunkt medför en förläggning av utbildningen till Skara under sista terminen fördelar. Nackdelarna med undervisning på två orter reduceras och de studerandes möjligheter att planera sitt boende i Stockholm/Uppsala underlättas.

Enligt utredningens förslag kommer utbildningen i Skara att inriktas på bl. a. allmän veterinärpraktik, husdjurshygien och annan preventiv veterinärmedicin samt kliniktjänstgöring, semin och klövvård. Utredningens förslag förutsätter att de veterinärmedicinska resurser som redan finns i Skara engageras i utbildningen. Därvid kommer den veterinära personalen vid djursjukhuset att tas i anspråk liksom statsveterinären vid försöksgården, distriktsveterinärerna i Skara veterinärdistrikt samt personal vid skaraavdelningen av institutionen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien. Dessutom överflyttas viss personal tillfälligt eller permanent från veterinärhögskolan till Skara. Vidare räknar utredningen med att personal vid olika företag och organisationer i Skara skall kunna anlitas i undervisningen.

För att kunna genomföra den koncentrerade undervisningen i Skara under så kort tid som en termin har utredningen funnit det nödvändigt att förstärka resurserna med en tjänst som biträdande professor. Innehavaren av tjänsten bör under höstterminen leda undervisningen av veterinärmedicine studerandena i klinisk undersökning av nötkreatur och obduktion av nödslaktfall. Under övriga delen av året bör han bedriva forsknings- och försöksverksamhet vid försöksgården. För att kunna genomföra undervisningen behövs även en tjänst som laboratoricassistent i klinisk kemi med placering på försöksgården.

Utredningen beräknar de årliga kostnaderna för veterinärmedicinsk utbildning i Skara till 330 000 kr.

Veterinärhögskolans forsknings- och försöksverksamhet i Skara har nått goda resultat genom den verksamhet som veterinärinrättningen, försöksgården och institutionen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien bedriver. Enligt fältstationsutredningens mening är det angeläget att även övriga institutioner vid veterinärhögskolan bereds möjlighet att förlägga forskning till Skara. De resurser som behövs för denna verksamhet är enligt utredningen i första hand forskarrum. Tillgång till sådana rum bör skapas så att det finns möjlighet för forskare från veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan att förlägga hela sin forskning eller delar av denna till Skara.

Som tidigare nämnts beräknas förstärkning av försöksverksamheten ske genom att de i det föregående föreslagna tjänsterna som biträdande professor och laboratorieassistent kommer att vara verksamma också inom forsknings- och försöksverksamheten.

Forskning och försök för lantbrukshögskolan. Utredningen erinrar om mjölkproduktionens stora betydelse för det västsvenska jordbruket. Landsdelens naturliga förutsättningar för animalieproduktion är goda. För en fortsatt utveckling krävs emellertid en vidgad försöksverksamhet som främst bör gälla problem sammanhängande med mjölkproduktion. En utökning av försöksverksamheten förutsätter enligt utredningens mening att en försöksstation inrättas i denna del av landet och då lämpligen i skaraområdet.

En av de mest angelägna uppgifterna på husdjursförsöksområdet är enligt utredningen att i praktisk produktion tillämpa och pröva de resultat som framkommer inom lantbrukshögskolans centrala försöksstallar. Utredningen föreslår därför att sådan tillämpning och prövning sker i ett antal mjölkproducerande besättningar av olika storlek. Ett genomförande av förslaget ger ökade möjligheter att bedriva mjölkproduktionsförsök på gårdar med olika driftsformer och intensitet samt vidgade möjligheter att snabbt föra ut försöksresultaten i praktisk produktion. En utökad försöksverksamhet medför kostnader för inredning och utrustning, som utredningen beräknar till 130 000 kr. De ökade driftkostnaderna beräknas till 125 000 kr. per år.

När det gäller köttdjursförsök disponerar lantbrukshögskolan som tidigare nämnts Götala egendom vid Skara. Enligt utredningen finns det skäl att utöka dessa köttdjursförsök. Utökningen kräver om- och tillbyggnad av ladugården för en beräknad kostnad av ca 900 000 kr. Härtil kommer kostnader för inredning och utrustning på 100 000 kr.

Nuvarande köttdjursförsök på Götala, som kostar 110 000 kr. per år, finansieras till övervägande del genom speciella anslag. Utredningen räknar med att vissa medel även i fortsättningen bör kunna erhållas

genom bidrag från näringslivet, forskningsråd etc. För att säkerställa en fortlöpande verksamhet och möjliggöra investeringar och planering av verksamheten på längre sikt bör dock visst grundbelopp ställas till förfogande för köttproduktionsförsök i västra Sverige. Utredningen beräknar den årliga kostnaden till 80 000 kr.

Lantbrukshögskolan bedriver på egendomen Bjertorp svinförsök där försöksresultat som vunnits vid Ultuna efterprövas i större skala. Utredningen föreslår att försöken på Bjertorp bibehålls. Enligt utredningen bör försöksanläggningen utvidgas. Kostnaderna för en utökad svinförsöksverksamhet på Bjertorp beräknar utredningen till 400 000 kr. avseende inredning och utrustning. Driftkostnaderna beräknas till 140 000 kr. per år, vilket innebär en ökning med 75 000 kr. per år.

Mot bakgrund av den förordade ökningen av djurförsöken i västra Sverige föreslår utredningen att det mellersta husdjursförsöksdistriktet delas i ett västra och ett östra husdjursförsöksdistrikt. Därigenom erhålls samma distriktsindelning som på jordbruksområdet. Även motsvarande tjänster, dvs. en tjänst som distriktsförsöksledare och en tjänst som försökstekniker bör inrättas och placeras i Skara. De årliga kostnaderna för ett västra husdjursförsöksdistrikt beräknar utredningen till 182 000 kr. Utredningen förordar att en distriktsförsöksnämnd inrättas med representanter från bl. a. husdjurskötseln i Västsvrige och de veterinärmedicinska aktiviteterna i Skara.

Sammanfattningsvis medför utredningens förslag till utbyggnad av lantbrukshögskolans husdjursförsöksverksamhet i Västsvrige kostnader för investeringar i byggnader på 985 000 kr. och för inredning och utrustning på 695 000 kr. De årliga driftkostnaderna beräknas uppgå till 527 000 kr., vilket innebär en nettoökning med 462 000 kr. Enligt utredningen bör det ankomma på lantbrukshögskolan att driva utbyggnaden av husdjursförsöksverksamheten i Västsvrige i den takt som tilldelningen av medel möjliggör.

Kursverksamhet. Skaras läge i centrum av ett område med intensiv och starkt koncentrerad husdjursproduktion gör enligt fältstationsutredningen platsen väl lämpad för kurser och konferenser inom husdjursproduktion, veterinärmedicin, livsmedelshygien m. m. Sedan länge föreligger behov av ett kurscentrum med sådan inriktning.

Utredningen erinrar också om Nordiska rådets rekommendation nr 19/1972, i vilken föreslås ökat nordiskt samarbete inom veterinärmedicinsk utbildning och forskning. Utredningen konstaterar att ett av de områden där ett vidgat nordiskt samarbete framstår som mest angeläget är vidareutbildning av yrkesverksamma veterinärer. Kurserna beräknas därför få deltagare även från övriga nordiska länder. Vidare torde speciella internordiska kurser komma att anordnas och kan med fördel förläggas till Skara.

Fältstationsutredningen föreslår att resurserna i Skara tas till vara på ett sådant sätt att där kan skapas ett kurscentrum. I första hand behövs lokaler i form av föreläsningssal, seminarie- och grupprum samt vissa allmänna utrymmen. De utrymmen som kommer att kunna disponeras i Skara uppfyller dessa behov.

Utredningen erinrar om sitt yttrande över veterinärväsendeutredningens betänkande (SOU 1971: 3) Veterinärdistriktsindelningen, m. m. I detta yttrande framhöll fältstationsutredningen att veterinärväsendeutredningens förslag att inrätta en *veterinärstation i Skara* överensstämde med fältstationsutredningens ställningstagande. Tillkomsten av en veterinärstation i Skara utgör enligt fältstationsutredningen en förutsättning för den veterinärmedicinska utbildningen i Skara enligt utredningens förslag. Avsikten med undervisningen i Skara är bl. a. att ge de studerande en realistisk bild av normal djursjukvård i ett veterinärdistrikt. Distriktsveterinärerna i Skara veterinärdistrikt bör utnyttjas i undervisningen. Med hänsyn härtill bör enligt utredningen beskrivas att vid tillsättning av distriktsveterinärtjänsterna vid stationen hänsyn skall tas till vederbörandes lämplighet att meddela undervisning. Fältstationsutredningen räknar med att vid veterinärstationen skall — i enlighet med veterinärväsendeutredningens förslag — finnas fyra distriktsveterinärer. Om så skulle visa sig nödvändigt anser utredningen att även annat veterinärdistrikt i området bör kunna komma i fråga. Enligt utredningen bör veterinärstationens personal också utnyttjas i den kursverksamhet som utredningen föreslår bli förlagd till Skara.

Vad gäller *högskoleundervisning och forskning i hovvårds- och klövvårdslära* anser utredningen att denna verksamhet bör förläggas till Skara om även hovslagararskolan förläggs dit. Detta innebär att den till veterinärhögskolans institution för sjukdomsgenetik och husdjurshygien hörande avdelningen för hovvårds- och klövvårdslära placeras i Skara. Den teoretiska undervisningen i ämnet kommer dock att vara förlagd till Stockholm/Uppsala. Däremot bör de praktiska momenten ingå i den undervisning som de veterinärmedicine studerandena föreslås få i Skara.

Organisationen av fältstationen. I Skara finns f. n. ett flertal aktiviteter på veterinärmedicinens område och fältstationsutredningen föreslår att vissa ytterligare aktiviteter på de veterinära och husdjursvetenskapliga områdena förläggs dit. Enligt utredningen är det därför nödvändigt att ett effektivt samarbete kan organiseras mellan de olika aktiviteterna. Utredningen föreslår att dessa aktiviteter i skaraområdet förs samman till en arbetsgemenskap, benämnd fältstationen i Skara. De veterinära aktiviteterna i Skara kommer då att utgöras av följande enheter, nämligen veterinärinrättningen (djursjukhuset), veterinärsta-

tionen, veterinärhögskolans försöksavdelning (försöksgården), avdelningen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien samt avdelningen för hovvårds- och klövvårdslära samt hovslagaraskolan. Härtill kommer distriktsförsöksstationen i lantbrukshögskolans västra husdjursförsöksdistrikt.

De olika enheterna förläggs enligt utredningens lokalprogram nära varandra vilket kommer att underlätta samarbetet. Ett särskilt samarbetsorgan bör enligt utredningen tillskapas där gemensamma frågor kan diskuteras och avgöras och där de olika verksamhetsgrenarnas arbetsuppgifter kan samordnas. Detta organ bör benämnas nämnden för fältstationen i Skara. Den nuvarande nämnden för veterinärinrättningen blir genom den nya nämndens tillkomst obehövlig.

Utredningen finner det angeläget att verksamheten vid fältstationen samordnas i största möjliga utsträckning och att rationaliseringsmöjligheterna tillvaratas. Utredningen föreslår att en tjänst som intendent inrättas för att under platschefen handlägga för fältstationen gemensamma frågor, samordna undervisning och kursverksamhet samt ordna med inkvartering för studenter och kursdeltagare m.m. Intendenten bör i övrigt biträda med administrativa uppgifter av olika slag, som normalt ankommer på institutionsintendent. Övrig gemensam personal bör utgöras av en assistent, en vaktmästare och en telefonist. Kostnaderna för gemensam personal m. m. beräknar utredningen till 190 000 kr.

I det föregående har delvis berörts behovet av *lokaler samt inredning och utrustning* vid ett genomförande av fältstationsutredningens förslag. Utredningens förslag innefattar även hovslagarutbildningen.

De befintliga byggnader som avses skola disponeras av fältstationen är huvudbyggnad, klinikbyggnad, personalbyggnad, stallbyggnad och förråd vid veterinärinrättningen. De byggnader i Skara som inte tidigare använts för veterinära eller lantbruksvetenskapliga ändamål men som kan disponeras av fältstationen är folkskoleseminariet och f. d. tingshuset. Seminariets byggnader kommer att friställas den 1 juli 1973. Tingshuset har redan tagits i anspråk av institutionens för sjukdomsgenetik och husdjurshygien skaraavdelning. Såväl seminariet som tingshuset ligger i anslutning till de nuvarande veterinära anläggningarna. Huvuddelen av byggnaderna är i gott skick och har befunnits lämpliga för fältstationens arbetsuppgifter.

Byggnadskostnaderna beräknas uppgå till totalt 4,7 milj. kr. i prisläget den 1 april 1971. Av beloppet hänförs sig 2,6 milj. kr. till ombyggnad av seminariets byggnader. Dessa är bl. a. avsedda för veterinärhögskolans försöksgård, avdelningen för hovvårds- och klövvårdslära, hovslagaraskolan, veterinärstationen samt lantbrukshögskolans västra husdjursförsöksdistrikt. Dessutom kan fullständiga utrymmen beredas för

AB Svensk laboratorietjänsts filial. Tingshuset kan övertas utan större omändringar. Viss nybyggnad krävs i första hand för hovslagarskolan. Denna har kostnadsberäknats till 1,9 milj. kr. Vidare tillkommer byggnadskostnader på 0,2 milj. kr. för gemensamma utrymmen m. m. Kostnaderna för inredning och utrustning beräknas till 702 000 kr. resp. 1 655 000 kr.

Tidplanen för genomförande av fältstationsutredningens förslag bygger på förutsättningen att beslut i frågan fattas av riksdagen under våren 1973. Undervisningen i Skara kan i så fall komma i gång hösten 1975. Skaraavdelningen av institutionen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien disponerar f. d. tingshuset. Utbyggnad av veterinärhögskolans forsknings- och försöksverksamhet i skaraområdet kan således påbörjas omedelbart. Verksamheten vid hovslagarskolan samt avdelningen för hovvårds- och klövvårdslära vid institutionen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien avses bli påbörjad år 1975. Inrättande av en distriktsförsöksstation för lantbrukshögskolan beräknas ske från budgetåret 1974/75. Lokaler för kursverksamhet finns i tingshuset och ett antal kurser har redan hållits där. Om- och nybyggnad av övriga lokaler beräknas vara färdigställda senast vid den tidpunkt då undervisning startar i Skara.

Remissyttrandena

Förslaget av organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt om hovslagarutbildningens framtida utformning och lokalisering tillstyrks av flertalet remissinstanser däribland *statskontoret*, *skolöverstyrelsen*, *lantbruksstyrelsen* och *veterinärhögskolan*. RRV och Svenska galoppsportens centralförbund förordar att hovvårds- och klövvårdsutbildningen förläggs till Uppsala. Lantbrukshögskolan vill inte motsätta sig lokalisering till Skara om det av lokaliseringsskäl är önskvärt. Svenska hovslagareföreningen anser att hovslagarskolan bör ligga kvar i Stockholm. Förlängning av utbildningen samt möjlighet till vidareutbildning av hovslagare är enligt föreningen nödvändig. Föreningen framhåller liksom *arbetarskyddsstyrelsen* och *lantarbetareförbundet* vikten av att undervisning ges i arbetarskyddsfrågor.

När det gäller fältstationsutredningens förslag om att inrätta en fältstation i Skara tillstyrks eller lämnas förslaget utan erinran av *samtliga remissinstanser* med undantag av RRV. Enligt RRV är de motiv som utredningen presenterar inte tillräckliga för en utveckling mot en ökad permanent verksamhet vid en fältstation i Skara.

Flertalet remissinstanser tillstyrker utredningens förslag rörande utbildningens omfattning och innehåll. Universitetskanslersämbetet pekar

särskilt på det värdefulla i den påbyggnad av tidigare teoretisk utbildning som utredningens förslag om de praktiskt inriktade aktiviteterna under den sista terminen i veterinärutbildningen innebär. Huvudprincipen med en samlad utbildningsomgång vid fältstationen under sista terminen finner *lantbruksstyrelsen* lämplig och vara att föredra framför den i flera smärre avsnitt uppdelade undervisning som nu provisoriskt sker i Skara. *Livsmedelsverket* anser att nuvarande utbildning i livsmedelshygien kommer för sent. Eleverna får nämligen inte i tid den rätta inriktningen mot livsmedelshygien och ej heller understryks det intima biologiska sambandet mellan övriga ämnen och det egentliga ämnet livsmedelshygien. Verket vill därför tillstyrka att utbildningens elfte termin planeras i enlighet med utredningens förslag i synnerhet om detta medför att utbildningen i livsmedelshygien blir fördelad till perioder under fjärde och femte studieåren.

Veterinärhögskolan anser att en grundlig översyn och analys av utbildningsplan, undervisningsplan och studieplaner bör ske. Vid översynen av undervisningsplanen skall enligt högskolans mening målsättningen vara att utnyttja fältstationen för en undervisningstid, i princip motsvarande den som utredningen föreslår. Högskolan avser att utarbeta ett konkret förslag till undervisningsplan, som rationellt utnyttjar det värdefulla undervisningsmaterial som erbjuds vid en fältstation i Skara. Högskolan anser det vara mindre välbetänkt att nu låsa sig fast vid den elfte terminen. Med hänsyn till högskolans flyttning till Uppsala bör igångsättandet senareläggas. Även *veterinärmedicinska föreningen* är tveksam till att undervisningen fastställs till elfte terminen. *Statens veterinärmedicinska anstalt* förordar att fältstationen utnyttjas inom ramen för varje enskilt ämne på för detta ämne avsedd schematid. *Veterinärförbundet* anser att frågan om förläggningen av studietiden i Skara bör avgöras definitivt först sedan en översyn av undervisningsplanen i sin helhet verkställts. Jämfört med nuvarande försöksverksamhet med undervisning i Skara, som sker under provisoriska förhållanden och med delvis frivilliga insatser, synes det framlagda förslaget innebära väsentliga fördelar.

Samtliga remissinstanser med undantag av *RRV* tillstyrker eller lämnar förslaget om veterinärhögskolans forsknings- och försöksverksamhet i Skara utan erinran.

I fråga om lantbrukshögskolans forsknings- och försöksverksamhet i västra Sverige tillstyrks eller lämnas förslaget utan erinran av *samliga remissinstanser* med undantag av *RRV*. Genom att förlägga en mindre del av lantbrukshögskolans försöksverksamhet till fältstationen i Skara kan enligt *statskontoret* samordning av veterinär- och lantbrukshögskolornas verksamhet ske även vad gäller praktisk tillämpning av teoretisk utbildning och forskning främst i frågor som rör animaliepro-

duktionens rationalisering. *Lantbruksnämnderna i Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län* understryker samtliga starkt behovet av ett västra husdjursförsöksdistrikt. *Lantbruksstyrelsen* och *lantbrukshögskolan* framhåller att för att de speciella förutsättningar som finns inom skaraborgsområdet skall kunna utnyttjas till nytta för animalieproduktionens rationalisering bör ett särskilt husdjursförsöksdistrikt inrättas för Västsverige med placering i Skara.

Samtliga remissinstanser tillstyrker eller lämnar förslaget om att upprätta ett kurscentrum i Skara utan erinran.

Utredningens förslag att samförlägga den akademiska undervisningen i hovvårds- och klövvårdslära med hovslagerskolan till Skara tillstyrks eller lämnas utan erinran av *samtliga remissinstanser* med undantag av *RRV*. *RRV* förordar att hovvårds- och klövvårdsutbildningen förläggs till Uppsala.

Organisationsförslaget med samordning av verksamheten i Skara tillstyrks eller lämnas utan erinran av *samtliga remissinstanser*.

Statskontoret tillstyrker förslaget till organisation av fältstationen då det synes tillgodose kraven på samordning och rationell användning av tillgängliga resurser. *RRV* har inget att erinra mot en samordning av redan befintliga enheter till en fältstation. *Statens veterinärmedicinska anstalt, veterinärhögskolan, länsstyrelsen i Skaraborgs län, Veterinärförbundet och Västergötlands Travsällskap* anser att samlingsnamnet för de veterinära aktiviteterna i Skara bör vara veterinärinrättningen.

Så gott som *samtliga remissinstanser* lämnar utredningens förslag om lokaler, inredning och utrustning samt kostnader utan erinran. *Byggnadsstyrelsen* anser att byggnadskostnaderna är realistiska. Utrustningskostnaderna finner *utrustningsnämnden för universitet och högskolor* rimliga.

Departementschefen

Riksdagen beslutade år 1970 om samordning av veterinärhögskolans verksamhet med annan forskning och utbildning (prop. 1970: 37, JoU 1970: 23, rskr 1970: 235). Riksdagens beslut innebar att bl. a. veterinärhögskolan skulle omlokaliseras till Uppsala. I propositionen framhöll jag att det bör vara en avgjord fördel för såväl veterinärhögskolan som lantbrukshögskolan att i ökad utsträckning kunna få tillgång till djurmaterialet i Skaraborgs län. Jordbruksutskottet som delade denna uppfattning underströk att utskottet vid sitt ställningstagande till veterinärhögskolans framtida lokalisering utgått från att högskolans behov av god tillgång på lämpligt djurmateriel kommer att bli tillfredsställande tillgodosett. Utskottet framhöll vidare att skaraområdet synes väl läm-

pat härför med tanke på de veterinära inrättningar som sedan länge finns där. I samband härmed uttalade utskottet sin tillfredsställelse över att jag avsåg att låta utreda i vilka former ett ökat utnyttjande av djurmaterialet i Skaraborgs län lämpligast borde ske. Denna utredning torde enligt utskottet även belysa i vilken utsträckning klinisk utbildning borde förläggas till Skara. Riksdagen anslöt sig till vad utskottet anförde.

Den aviserade utredningen tillkallades i maj 1970. Utredningen, som antog namnet fältstationsutredningen, har avlämnat betänkandet (Ds Jo 1972: 6) Fältstation i Skara. Vidare har organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt avlämnat betänkandet (Ds Jo 1972: 5) Hovslagarutbildningens framtida utformning och lokalisering m. m.

Jordbruket i västra Sverige präglas av en riklig djurtillgång. Inom framför allt Skaraborgs län finns många olika slag och storlekar av djurbesättningar. Det är därför naturligt att sedan lång tid tillbaka ett flertal veterinära och husdjursvetenskapliga aktiviteter varit förlagda till skaraområdet. De aktiviteter jag härvid främst syftar på är veterinärinrättningen, veterinärhögskolans försöksgård, skaraavdelningen av veterinärhögskolans institution för sjukdomsgenetik och husdjurshygien samt viss del av lantbrukshögskolans försöksverksamhet.

Fältstationsutredningen har jämfört djurtätheten i Skaraborgs och Uppsala län och därvid funnit att denna är betydligt högre i Skaraborgs län i fråga om både nötkreatur, svin och fjäderfä. Det rika djurmaterialet och variationen i besättningstyper och besättningsstorlekar är enligt utredningen tungt vägande faktorer när det gäller att förlägga ytterligare aktiviteter med inriktning på veterinärmedicin och husdjursvetenskap till Skaraborgs län. Framför allt finns goda möjligheter att bedriva undervisning och forskning kring för dagens jordbruk angelägna problem, såsom stallmiljön och därmed sammanhängande djurhälso- och djurskyddsfrågor. De ovan nämnda befintliga aktiviteterna på husdjursområdet i Skara kan ligga till grund för en sådan utökad verksamhet. Vidare erinrar utredningen om att i Skara finns länets lantbruksnämnd och hushållningssällskap, ett av AB Svensk laboratorietjänsts regionala laboratorier, kemisk station, slakteri, seminestation, äggpackeri, fjäderfäslakteri och travbana. Utredningen pekar också på att i omedelbar närhet till veterinärinrättningen är och blir lokaler lediga i f. d. tingshuset och folkskoleseminariet, vilka kan utnyttjas för en vidgad verksamhet.

För att veterinärhögskolan i undervisningen i ökad utsträckning skall kunna få tillgång till djurmaterialet i Skaraborgs län föreslår utredningen att viss veterinärutbildning förläggs till Skara. Förslaget som utarbetats i samråd med högskolan innebär inte någon förlängning av den totala studietiden fram till veterinärexamen. I likhet med så gott som samtliga remissinstanser biträder jag förslaget. Det stora djurmaterialet i skaraområdet i förening med många praktiskt inriktade veterinärmedi-

cinska aktiviteter där kan ge de studerande nödvändig påbyggnad av deras kunskaper i modern djurhållning och animalieproduktion. De kan då få större kännedom om de aktuella husdjursfrågorna och vidgad praktisk erfarenhet av problemen inom sitt framtida verksamhetsområde.

Det är enligt min mening således av stort värde för veterinärutbildningen att den sakkunskap som nu finns i Skara kan anlitas för undervisningen där. Jag syftar härvid på personal tillhörande veterinärrättningen och avdelningen vid institutionen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien samt statsveterinären vid försöksgården. Vidare bör för utbildningen kunna anlitas veterinärer vid den veterinärstation som jag i det följande kommer att beröra. Jag vill också framhålla värdet av tillgången till den sakkunskap som finns vid bl. a. slakteriet, seminestationen, fjäderfäslakteriet och AB Svensk laboratorietjänst.

När det gäller omfattningen och den tidsmässiga förläggningen av utbildningen till Skara föreslår fältstationsutredningen att elfte dvs. sista terminen av veterinärutbildningen förläggs dit. Förslaget tillstyrks av bl. a. universitetskanslersämbetet, lantbruksstyrelsen, livsmedelsverket och Lantbrukarnas riksförbund. Även jag förordar att sista terminen av veterinärutbildningen koncentreras till Skara. Genom den föreslagna inriktningen av veterinärutbildningens sista termin kommer de veterinärmedicine studerandena att få en värdefull påbyggnad av den tidigare teoretiska utbildningen.

Även om det redan finns tillgång till vissa undervisningsresurser i Skara anser utredningen det nödvändigt att dessa förstärks dels genom att viss personal flyttas över från Stockholm/Uppsala till Skara, dels genom att en tjänst som biträdande professor inrättas. Vidare bör enligt utredningen en tjänst som laboratorieassistent inrättas med placering vid försöksgården. För egen del anser jag att en tjänst som biträdande statsveterinär och en tjänst som laboratorieassistent bör inrättas. Vissa byggnadsarbeten måste utföras innan utbildningen kan börja. Vidare krävs viss omläggning av utbildningsgången vid högskolan. Jag räknar dock med att undervisningen i Skara skall kunna börja senast hösten 1976. Vissa delar av undervisningen kan emellertid komma att börja tidigare.

Den forskning och försöksverksamhet som veterinärhögskolan bedriver i Skara bör enligt utredningens mening byggas ut. Även jag anser att de gynnsamma förutsättningarna i skaraområdet för forskning och försök bör tas till vara. Möjligheter bör alltså skapas för veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan att förlägga ytterligare forskning och försöksverksamhet dit. Detta bör ske bl. a. genom att forskarrum ställs till förfogande. Vad gäller försöksverksamheten vill jag framhålla att om- och tillbyggnad innevarande år sker av ladugården vid veterinärhögskolans försöksgård.

I fråga om lantbrukshögskolans försöksverksamhet har under utredningsarbetets gång förts fram önskemål om en utbyggnad i västra Sverige. Utredningen framhåller att med hänsyn till animalieproduktionens betydelse för det västsvenska jordbruket en utökad husdjursförsöksverksamhet bör komma till stånd i denna del av landet. För att underlätta en sådan utökning föreslår utredningen att ett fjärde husdjursförsöksdistrikt tillskapas genom att det nuvarande mellersta husdjursförsöksdistriktet delas upp i ett västra och ett östra distrikt. I samband härmed bör en tjänst som distriktsförsöksledare inrättas. Utredningen förordar att mjölkproduktionsförsök påbörjas i skaraområdet och att kött-djursförsöken på Götala och svinförsöken på Bjertorp utökas. Jag ansluter mig i likhet med flertalet remissinstanser till förslaget. En utökning av lantbrukshögskolans försöksverksamhet i västra Sverige kräver enligt min mening att ett västra husdjursförsöksdistrikt inrättas. Detta torde innebära en stimulans för den västsvenska animalieproduktionen. Utredningen framhåller att verksamheten bör kunna inriktas på bl. a. att i samverkan med den veterinära forsknings- och försöksverksamheten pröva frågor som på grund av sin art ej kan tillfredsställande utredas på försöksstationer med begränsade djurresurser. Uppdelningen av mellersta husdjursförsöksdistriktet bör ske den 1 juli 1974. Jag vill i sammanhanget nämna att Kungl. Maj:t tidigare denna dag godkänt byggnadsprogram för om- och tillbyggnad av ladugården på Götala.

Veterinärväsendeutredningen har i sitt betänkande rörande veterinär-distriktsindelningen föreslagit att, såvitt nu är i fråga, en veterinärstation med fyra veterinärer inrättas i Skara. Fältstationsutredningen föreslår att distriktsveterinärerna vid stationen anlitas i undervisningen. Detta bör ske bl. a. genom att de studerande får följa med distriktsveterinärerna på sjukbesök. Jag biträder förslaget, som låter sig väl förena med det förslag rörande ny veterinär-distriktsindelning, som är under utarbetande i jordbruksdepartementet.

Organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt har prövat frågan om hovslagarutbildningens framtida utformning och lokalisering. Kommittén anser att ifrågavarande utbildning bör fortsätta och — med hänsyn till det ökade intresset för utbildningen — byggas ut något. Kommittén föreslår efter samråd med fältstationsutredningen att hovslagarskolan lokaliseras till Skara och att utbildningen bedrivs på i huvudsak oförändrat sätt. Jag ansluter mig till kommitténs bedömning och förordar i likhet med bl. a. statskontoret, skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen och veterinärhögskolan att hovslagarskolan förläggs till Skara. Veterinärhögskolan bör som kommittén framhållit även i fortsättningen vara huvudman för hovslagarskolan. När det gäller uppläggningsen av undervisningen vill jag framhålla betydelsen av att arbetarskyddsfrågorna beaktas.

Fältstationsutredningen föreslår att den högre undervisningen och forskningen inom hovvårds- och klövvårdsläran förläggs till Skara. Detta innebär att den till institutionen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien hörande avdelningen för hovvårds- och klövvårdslära förläggs dit. Jag finner detta förslag vara ändamålsenligt. Verksamheten vid hovslagaraskolan samt avdelningen för hovvårds- och klövvårdslära bör kunna påbörjas i Skara år 1975.

Om de förslag som tagits upp i det föregående genomförs, kommer Skara att utgöra ett naturligt centrum för kursverksamhet på veterinärmedicinens och husdjursvetenskapens områden. Skaras läge mitt i ett område med intensiv och starkt koncentrerad husdjursproduktion gör orten väl lämpad för kurser och konferenser inom husdjursskötsel, veterinärmedicin, livsmedelshygien m. m. Härigenom kan utbildningsresurserna tas i anspråk året om. Jag anser därför att lokaler och utrustning bör ställas till förfogande för denna kursverksamhet. Ifrågasvarande verksamhet pågår redan i viss omfattning och bör successivt kunna byggas ut. Jag vill i detta sammanhang peka på det intresse för ett ökat nordiskt samarbete inom veterinärmedicinsk utbildning och forskning som kommit till uttryck i bl. a. Nordiska rådets rekommendation nr 19/1972. Ett sådant samarbete kan innebära ett ytterligare ökat utnyttjande av Skara som kurscentrum.

Ett genomförande av de förslag jag fört fram i det föregående innebär att det i skaraområdet tillsammans med nuvarande verksamhet kommer att finnas ett flertal aktiviteter på veterinärmedicinens och husdjursvetenskapens områden. De aktiviteter jag här syftar på är veterinärrinrättningen, veterinärhögskolans försöksgård, veterinärstationen, hovslagaraskolan, vissa delar av veterinärhögskolans institution för sjukdomsgenetik och husdjurshygien samt försöksstationen i lantbrukshögskolans västra husdjursförsöksdistrikt. Jag förutsätter att ett nära samarbete kommer att ske mellan dessa olika organ. Fältstationsutredningens förslag att de veterinära och husdjursvetenskapliga aktiviteterna i skaraområdet förs samman till en arbetsgemenskap, benämnd fältstationen i Skara, har bemötts positivt av remissinstanserna. Jag biträder förslaget. Genom inrättandet av en fältstation skapas möjligheter till en rationell samverkan på fältet mellan veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan. Liksom utredningen och remissinstanserna anser jag att ett särskilt organ bör tillskapas för samordning av verksamheten. Jag förordar därför att en särskild nämnd för fältstationen i Skara inrättas. Den nuvarande nämnden för veterinärrinrättningen kan därvid upphöra.

I fråga om inrättande av de i det föregående berörda tjänsterna ankommer det på Kungl. Maj:t att besluta. Vad gäller medel till dessa tjänster och till övrig personal vid fältstationen avser jag att återkomma till Kungl. Maj:t i anslutning till de årliga anslagsframställningarna.

Vad slutligen gäller investeringar i lokaler för fältstationen beräknar

utredningen ifrågavarande kostnader till 4,7 milj. kr. i prisläget den 1 april 1971. Härav hänför sig 2,6 milj. kr. till ombyggnad av seminariets byggnader och 1,9 milj. kr. för viss nybyggnad för hovslagaraskolan. Kostnaderna för inredning och utrustning beräknar utredningen till ca 2,4 milj. kr. Vad gäller omfattningen av och kostnaderna för erforderliga lokaler samt inredning och utrustning avser jag att återkomma till Kungl. Maj:t. Jag räknar med att byggnadsarbetena skall kunna börja under andra halvåret 1973.

Hemställan

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna att vissa veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga aktiviteter förläggs till skaraområdet och förs samman med befintlig verksamhet till en fältstation enligt de riktlinjer jag förordat i det föregående.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten